

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

100 χρόνια από τη γέννηση του Αριστόβουλου Μάνεση

Παρασκευή 16.12 (Μεγάλη Αίθουσα, κεντρικό κτήριο ΕΚΠΑ)

19.00-19.30

Τελετή Έναρξης του Συνεδρίου

Προσφώνηση από τον Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγητή Μελέτιο - Αθανάσιο Κ. Δημόπουλο

Χαιρετισμοί από:

- την Α.Ε. την Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου
- τον Πρόεδρο της Βουλής Κωνσταντίνο Τασούλα

19.30-20.30

Εναρκτήρια Συνεδρίαση

Χαιρετισμός και ομιλία του Προέδρου του Ομίλου «Αριστόβουλος Μάνεσης» καθηγητή του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ Γιώργου Σωτηρέλη, με θέμα:

Αριστόβουλος Μάνεσης. Ο ασυμβίβαστος υπερασπιστής του δημοκρατικού συνταγματισμού

Ομιλία του μέλους του Δ.Σ. του Ομίλου, καθηγητή του ΕΑΠ Χαράλαμπου Ανθόπουλου, με θέμα:

Ο Αριστόβουλος Μάνεσης και το Συνταγματικό Δίκαιο

Σάββατο 17.12 (Αμφιθέατρο Ι. Δρακόπουλος)

(Χρόνος εισηγήσεων 10')

10.00 -11.30

I. Σύνταγμα και δημοκρατία: οι σύγχρονοι μετασχηματισμοί των θεμελιωδών αρχών του Συντάγματος

Προεδρία - Εισαγωγή I. Καμτσιδου, αναπλ. καθηγήτρια ΑΠΘ

Η. Μαυρομούστακου, καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης, Η "αναγκαια" αναθεώρηση: μύθος και πραγματικότητα

Α. Παπατόλιας, ΔΝ, Μέλος ΣΕΠ ΕΑΠ, Το Σύνταγμα των συνταγματολόγων: από τον Αριστόβουλο Μάνεση στον πολυεπίπεδο συνταγματισμό

Γ. Καραβοκύρης, επίκ. καθηγητής ΑΠΘ, Η αντιπροσώπευση ως τομή στην ελληνική συνταγματική θεωρία

Α. Κεσοπούλου, επίκ. καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης, Ο αντίκτοπος των κρίσεων στο οικονομικό Σύνταγμα

Κ. Παπανικολάου, λέκτορας ΔΠΘ, Η δημοκρατία εν αμύνη: μεταξύ συνταγματικού εγγυητισμού και ενοποιητικής ακεραιότητας

Λ. Παπαδοπούλου, καθηγήτρια ΑΠΘ, Ο ευρωπαϊκός συνταγματισμός και η ανοικτότητα του κράτους ως θεμελιώδης συνταγματική αρχή

11.30 -13.00

II. Σύνταγμα και δικαιώματα στην εποχή των νέων διακινδυνεύσεων

Προεδρία - Εισαγωγή Δ. Χριστόπουλος, καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου

Ν. Κανελλοπούλου, καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου, Η νέα αρχιτεκτονική της σχέσης εξουσίας - εξουσιαζόμενων

Α. Καϊδατζής, αναπλ. καθηγητής ΑΠΘ, Κοινωνικά δικαιώματα και κοινωνική δημοκρατία

Χ. Παπαστυλιανός, αναπλ. καθηγητής Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Ετεροδοξία και δικαιώματα στη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων

Κ. Στρατηλάτης, αναπλ. καθηγητής Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Το δικαίωμα πληροφόρησης του κοινού και οι θεσμικές συνθήκες του

Β. Χρήστου, επίκ. καθηγήτρια ΕΚΠΑ, Η ιδιωτικότητα και η πολιτική ελευθερία

Θ. Ξηρός, αναπλ. καθηγητής Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, Τα δικαιώματα ομαδικής δράσης στην εποχή των κρίσεων. Πρόσκαιρη οπισθοχώρηση ή βίαιη αναοριοθέτηση;

13.00-14.00 Συζήτηση για τις δύο πρώτες ενότητες

14.00-14.30

Διάλειμμα, καφές

14.30 -16.30

Αναμνήσεις από τον Αριστόβουλο Μάνεση

Εισαγωγή Γ. Σωτηρέλης, καθηγητής ΕΚΠΑ

Ο Αριστόβουλος Μάνεσης και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Προεδρία - Εισαγωγή: Γ. Δρόσος, ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

Συζητούν και θυμούνται:

Ν. Ψυλλάκης, δικηγόρος

Μ. Τριανταφυλλίδης, δικηγόρος

Γ. Μακρής, δικηγόρος

Ο Αριστόβουλος Μάνεσης και το Πανεπιστήμιο Αθηνών

Προεδρία-Εισαγωγή: Γ. Καμίνης, Βουλευτής Επικρατείας ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ, επίκ. καθηγητής ΕΚΠΑ

Συζητούν και θυμούνται:

Α. Τάκης, επίκ. καθηγητής ΑΠΘ

Δ. Σαραφιανός, ΔΝ, δικηγόρος

Φ. Βασιλόγιαννης, αναπλ. καθηγητής ΕΚΠΑ

Ο Αριστόβουλος Μάνεσης στην Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής

Α. Παντελής, ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

16.30-18.00

ΙΙΙ. Το Σύνταγμα μετά τις κρίσεις: μεταλλαγές και προκλήσεις του ευρωπαϊκού και εθνικού συνταγματισμού

Προεδρία - Εισαγωγή Κ. Χρυσόγονος, καθηγητής ΑΠΘ

Α. Δερβιτσιώτης, καθηγητής ΔΠΘ, Από την Κυβέρνηση στη Διακυβέρνηση

Ξ. Κοντιάδης, καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου, Δοκιμασία και ανθεκτικότητα του Συντάγματος

Π. Μαντζούφας, καθηγητής ΑΠΘ, Ο συνταγματικός λόγος στην εποχή των κρίσεων

Κ. Γιαννακόπουλος, καθηγητής ΕΚΠΑ, Από τη συνταγματική απορρύθμιση στον νεοφεουδαρχικό συνταγματισμό

Γ. Δελλής, καθηγητής ΕΚΠΑ, Τα νέα δεδομένα της οικονομικής ελευθερίας

18.00-18.30 Συζήτηση

18.30-19.00

Διάλειμμα, καφές

19.00-20.30

Πρώτο Στρογγυλό Τραπέζι:

Η επίδραση του Αριστόβουλου Μάνεση στην ελληνική νομολογία

Γ. Σταυρόπουλος, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, πρώην Υπουργός

Κ. Μενουδάκος, Επίτιμος Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Χ. Ράμμος, Επίτιμος Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Πρόεδρος της Αρχής Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών

Ι. Σαρμάς, Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Μ. Πικραμένος, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, καθηγητής ΑΠΘ

20.30 - 21.00 Συζήτηση

Κυριακή 18.12 (Αμφιθέατρο Α. Αργυριάδης)

(Χρόνος εισηγήσεων 10')

10.00 - 11.30

IV. Ο έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων. Παλαιά προβλήματα και επίκαιροι προβληματισμοί

Προεδρία - Εισαγωγή: Προκόπης Παυλόπουλος, τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, επίτιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

Κ. Ρέμελης, καθηγητής ΔΠΘ, Δίκαιο της ανάγκης και έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων

Γ. Τασόπουλος, καθηγητής ΕΚΠΑ, Το μέλλον του ελέγχου συνταγματικότητας των νόμων στην Ελλάδα

Σπ. Βλαχόπουλος, καθηγητής ΕΚΠΑ, Έλεγχος συνταγματικότητας και τεκμηρίωση των νόμων

Θ. Φορτοάκης, καθηγητής ΕΚΠΑ, Ο έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων με κριτήριο το δημοσιονομικό συμφέρον

Χ. Χρυσανθάκης, καθηγητής ΕΚΠΑ, Το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο και ο έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων

Ν. Παπασπύρου, αναπλ. καθηγητής ΕΚΠΑ, Ο δικαστής και η αρχή της ισότητας

11.30-12.00 Συζήτηση

12.00 - 13.00

Διάλειμμα, Μπουφές

13.00 - 15.00

Δεύτερο Στρογγυλό Τραπέζι:

Η παρακαταθήκη του Αριστοβούλου Μάνεση

Ν. Αλιβιζάτος, ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

Ε. Βενιζέλος, καθηγητής ΑΠΘ, Πρώην Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης

Γ. Δρόσος, ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ

Ι. Κριάρη, ομότιμη καθηγήτρια Παντείου Πανεπιστημίου

Κ. Μαυριάς, ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ, Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Βουλής των Ελλήνων

Φ. Σπυρόπουλος, ομότιμος καθηγητής ΕΚΠΑ